

Д О К Л А ДЗА КОЛЕГИУМА ПО ИЗВОДИТЕ ОТ ПРОВЕДЕНАТА ОТ
ВЪТРЕШНИ ВОЙСКИ НА 25 И 26. III. 1954 ГОД. БОЙНА
ОПЕРАЦИЯ ПО УНИЩОЖАВАНЕТО НА ПАРАШУТНО-ДИВЕР-
САНТСКА ГРУПА ЮЖНО ОТ С. ПАВЕЛ-БАНЯ, КАЗАНЛЪШКО1. Кратко описание на действията на войските при ликвидацията на бандата.

В изпълнение на поставената от др. Министър задача по ликвидацията на парашутно-диверсантската група, Началника на Войските взе своевременно решение за блокирането и прочистването на указания район със силите и средствата на 2 оп и част от 3 оп. Щаба на Вътрешни войски своевременно отработи план на операцията, бойна заповед и график на марша и даде подробни указания за подготовката на частите лично на командирите на полкове и на началник свързките. Имайки предвид слабата нетренираност на частите и липсата на боеви опит в провеждането на крупни операции, беше наредено да се проведат занятия по служебно-тактическа подготовка с поделенията определени да участвуват в провеждането на операцията. Освен това 2 оп, със същия състав проведе преди това две занятия в планинско-гориста местност в районите на РЕБРОВО и БИСТРИЦА. Преди да се пристъпи към практическото изпълнение на задачата беше проведена рекогносцировка на маршрута ПЛОВДИВ-БРЕЗОВО-РОЗОВЕЦ, който се оказа неподходящ и се наложи изменението му.

Съгласно заповедта на 24. III. в 13.00 часа 2 оп следваше да започне изнасянето си по маршрута: СОФИЯ-ПЛОВДИВ-КАРЛОВО-КАЛОФЕР-ПАВЕЛ БАНЯ с дължина 280 кил. което налагаше точно спазване на графика за движението.

Още от самото начало проличаха сериозни организационни слабости. Оперативните поделения започнаха изнасянето с 1.1/2 часа закъснение. Тила в 13.00 часа започваше получаването на хранителните припаси в резултат на което закъсня с 3 часа. Свързочните поделения поради несвоевременното получаване на радиостанции, неправилния разчет на материалната част и необезпеченост със суха храна закъсня с около 4 часа. Това наложи неспазване скоростта за движение, допусна се разкъсване на колоната, а случаите на авария и липсата на резервни коли наруши още повече порядъка на марша.

След пристигането в Пловдив независимо от ограниченото време, с което разполагахме се допусна настаняването на личния състав в определения за почивка тютнев склад, което попречи за своевременното продължаване на марша. Командирите на роти и взводове не проявиха инициатива и распоредителност за бързото натоварване на бойците в колите. Болшинството от тях не знаеха къде са машините, кои машини ще вземат, къде са водачите на колите. Колите не бяха гарирани в необходимата последователност в която следваше да продължи движението на колоната. В Пловдив започна раздаването на бойни припаси, суха храна, поставяне на задачите на командирите на батальони което също забави навременното тръгване.

Взетите енергични мерки от командуването спомогнаха независимо от пособените слабости за бързото сформирание на колоната и своевременното ѝ съсредоточаване в района на ТУРИЯ. В последната част от маршрута, където беше необходимо да се спазва светлинната маскировка, за да не се демаскираме пред бандитите преди сключването на блокадния рубеж, се прояви необходимата дисциплина.

Допуснатите слабости през време на марша до района за съсредоточение се дължат на слабата подготовка и организация на марша, недостатъчния контрол от УВВ, ненадтренираността на войските за извършване марш на големи разстояния с автомашини и недостатъчния опит и липса на оперативност от командирите и щабовете по управлението на поделенията във време на движение.

Изнасянето на поделенията за заемането на блокадния рубеж започна навреме, но поради неумението на командирите бързо да се ориентират на местността, недостатъчната им оперативност в поставянето на задачите, неполагане усилия за преодоляване умората от марша блокадния рубеж беше сключен вместо в 6.30 в 7.30 часа.

По вина на командирите на ескадроните при заемането на блокадния рубеж не се спазваше необходимата маскировка, не се избираха правилно местата на бойците с оглед обзора и обстрела, не се организира съвременно наблюдение, което в последствие се отрази в даването на неверни сведения, които дезинформираха оперативната група.

Прочистването на блокадния район започна с 3 часа по-късно от заповижданата готовност, поради ненавременното заемане на блокадния рубеж и несвоевременното устройване на свързките. Началник свързките УВВ майор Иванов не взе необходимите мерки, щото свързочниците устройващи проводната свързка да се изнесат ведно с поделенията заемащи блокадния рубеж. Получените радиостанции от МНО се оказаха с изтощени батерии, поради което на първия ден на операцията, основно средство за управление на войските отсъствуваше.

Проводната връзка беше устроена в 10.00 часа в резултат на което беше изгубено 3 часа светло време необходимо за прочистване и вместо операцията да завърши първия ден, наложи се да се продължи с още един ден.

Прочистването започна точно в 10.20 часа и отначало се извършваше правилно. В последствие се получи разкъсване на бойния ред, като бойците се събираха на групи и се движеха в леснопроходимите направления, което доведе до нещателно прочистване на отделни местности от блокирания район. В резултат на това не се разкри скривалището на парашутно-диверсантската група, където се укриваха в момента бандитите.

Причина за тези недостатъци се явява неудовлетворителната командна дейност на командирите на роти и взводове, загубване на управлението, неправилно използване на разискните кучета, неразкриване на следи и демаскиращи признаци за наличие на бандити.

Към 12.00 часа, движейки се след веригата за да даде свързка на командира на полка мл.серж.Черешарски Никола Темелакиев се натъкна на един от бандитите и в резултат на проявена съобразителност умение и смелост след кратка престрелка залавя бандита жив. След престрелката в бойния ред на прочистващата група, която беше преминала през тази местност и не беше открила бандитите, се прояви известно суетене, получи се по-голямо разкъсване на бойния ред и се даде възможност на бандитите да маневрират в блокирания район.

Командира на прочистващата група подполковник Богоев и командирите на отряди не използваха достатъчно добре проводната свързка за донесение по промените в обстановката с което се затрудни оперативността в ръководството на операцията. Същите не поставиха нови задачи на подразделенията, които се налагаха от промените в обстановката. Не се поддържаше взаимодействието между отрядите и подразделенията от блокадния рубез.

Бандитската група, маневрирайки между бойния ред на прочистващите подразделения, към 15.00 часа направи неуспешен опит да пробие блокадния рубез в участъка на 3 полк. По нареждане на командира на оперативната група майор Стоянов използвайки резерва си и бойци от прочистващата група организира преследване на бандитите в блокирания район и благодарение на умелите боеви действия на лейт.

лейт. Ж. Я. П. и редн. Ц. А. от Николаево в съчетано с правилно използване на разискните кучета бе ликвидиран главатаря на бандата.

3 } Всички опити на бандитите за пробив на блокадния рубеж през деня се оказаха безуспешни, но и действията на бойците от блокадния рубеж оставаха безрезултатни, понеже не изчакваха бандитите на близко разстояние и със стрелба от упор да ги ликвидират, а откриха огън на големи разстояния, действуваха пасивно и не организираха своевременно преследване, което даваше възможност за безнаказан им оттегляне в блокирания район.

Оперативната група при ръководството на операцията се затрудняваше в бързото и точно изнасяне на обстановката, поради ненавременната и правдива информация от командирите на частите и поделенията. Така например подполковник Богоев в продължение на 4-5 часа не информира командувачето за обстановката. Лейт. Лазаров от 2-ри батальон на 3 полк дезинформира командувачето, че видял лично бандитите и открил огън, а по-късно се изясни, че бандитите в този район не са се явили.

Липсата на точна и навременна информация и случаите на дезинформация наложиха част от състава на оперативната група да се занимава с несвойствени задачи, като извършване на частично прочистване, проверка на данни за пробив на блокадния рубеж и др., които още повече затрудниха ръководството.

Предвид на това, че останаха двама незаловени бандити, вечерта на 25. III. Началника на Войските реши да уплътни блокадния рубеж и на сутринта да извърши ново прочистване на блокирания район. Решението за уплътняване на блокадния рубеж не се изпълни цялостно по вина на командувачето на 2 полк и ненавременното разпореждане и недостатъчната настойчивост на оперативната група.

През ноща се допусна масово безразборно и безсмислено стреляне, а отделни командири се оказаха безсилни да прекратят тази стрелба, която се яви вследствие необезпечаването с ракети и ракетни пистолети в резултат на което се стреляше по най-малък шум и бойците не водеха прицелен огън.

Към 2.00 часа останалите двама бандити пробиват блокадния рубеж на участъка на 3 полк. Основни причини за пробива се явяват: Изместването на наряда от капитан Добрев без да има право да това, неправилното разположение и използване на резерва от командира на батальона ст. лейт. Алексиев, организиране на преследването след 5-6 часа, вследствие на което то се оказа безрезултатно. Поради неточната и несвоевременна информация за пробив на бандитите през блокадния рубеж от майор Стоянов, през втория ден беше организирано прочистване

Поради неточната и несвоевременна информация за бягството на бандитите от майор Стоянов през втория ден беше организирано проричване, което се оказа излишно.

Морално-политическото състояние на личния състав по време на провеждането на операцията беше здраво. Не бяха допуснати длуча: на мародерство и паникьорство при бойно стълкновение. Но, гордопосочените слабости при провеждането на операцията и факта, че редн. Милев Иван Петров от 2/3 полк през ноца след приклучване на действта захвърля оръжието си и снаражението си, понеже се е изгубил и е останал сам, правейки се на луд, което показва, че има още много да се работи за по-нататъшното укрепване на морално-политическото състояние.

Зам.командирите по полит. част не се намесиха активно за пресичане на дезинформацията по време на операцията и за своевременно снабдяване на бойците с храна.

Командирите и зам.командирите по снабдяването допуснаха част от бойците да не получат суха храна и да останат гладни, което даде отражение при действията на поделенията.

Това са накратко действията на войските и допуснатите слабости при ликвидацията на бандата в района на ПАВЕЛ-БАНЯ.

2. Общи изводи

От проведената операция могат да се направят следните изводи:

1. Съсредоточените сили и средства за провеждане на операцията бяха напълно достатъчни и даваха пълна възможност за изпълнение на бойно-оперативната задача, но поради недостатъчната оперативност и контрол от страна на командването не бяха използвани разполагаемите средства и възможности.

2. Частите и поделенията на войските не са натренирани за действия в трудно достъпна и непозната местност, особено при нощни условия, по което командването на войските не е взело действени мерки.

3. Свързочните поделения не са екипирани и натренирани поради което не можах да обезпечат своевременна и безотказно действаща свръзка, а това лиши командването от възможността бързо да реагира при създадалата се оперативна обстановка.

4. Незадоволителната подготовка на командния състав, неумение да се ориентира в обстановката, проява на мударост по вземане на решение и бързото му провеждане. Липса на навики по упражняването на системен контрол и недостатъчно умение по управление на подчинените им поделения.

5. Недостатъчно самообладание, стойкост и твърдост от отделни бойци и командири на блокадният рубеж, за да се изчака врага на близко разстояние и се открие огън в упор.

6. Изгубване на управлението от командирите на прочистващите групи, което доведе до разкъсване на бойния ред, неподдържане взаимодействието, нещателно оглеждане на местността и неправилно използване на разискните кучета.

7. Командуването на оперативната група не може да обезпечи цялостно изпълнение на мероприятията по обезпечаване на блокадният рубеж.

8. Партийно-политическата работа не беше достатъчно целенасочена за преодоляване умората в бойците, за обезпечаване умелите им действия и мобилизиране на силите и възможностите на офицерския състав за изпълнение на задачата.

За отстраняване на допуснатите слабости, командването на войските планира провеждането на следните основни мероприятия:

1. Отработване на описание и заповед по проведената операция и спускането им до частите за изучаването им от офицерския състав.

2. Организиране и провеждане на командно-щабни учения на тема: "Работата на оперативната група при провеждане на крупна войска операция в планинско-гориста местност".

3. Ежемесечно провеждане на тренировачни занятия в частите за поддържане бойна готовност.

4. Разработване на лекция и провеждане на практически занятия на теми по огнева подготовка, по организация на свързките, материално-техническото обезпечаване и политическо обезпечаване на войска операция.

5. Преработване тематиката по подготовката на войските въз основа на досегашния опит за повишаване тяхната боеготовност и служебно-тактическата им подготовка, като се организират и проведат през летния период подвижни лагери във всички подразделения на войските.

6. Организиране и провеждане шестмесечен курс с водачите на разискните кучета и провеждане показни занятия пред офицерския състав с участието на същите, като се покаже правилното им използване.

7. Снабдяване войските с най-необходимите материални средства обезпечавачи оперативно-бойните действия и действията при нощни условия.

3. Предложения

Командуването на войските напълно разбира, че основната причина за допуснатите слабости при провеждането на операцията е в УВВ, но за повишаване боеспособността на частите и поделенията и за правилното изпълнение на такива отговорни задачи е необходимо да бъдат разрешени следните въпроси:

1. Да се отпуснат по заявка необходимите количества гориво-смазочни материали, а да могат ученията по служебно-тактическа подготовка да се провеждат от частите на големи разстояния от гарнизоните в трудно-достъпна и непозната местност в близост на вероятните направления за действия.

2. Свързочните поделения на войските да се окомплектуват с необходимо количество радиостанции и материална част.

3. Да се вземат мерки за своевременното снабдяване на войските с всичко необходимо за изпълнение на оперативно-бойни задачи /компаси, ракетни пистолети, ракети, фенерчета, маскировачно облекло за зимни и летни условия/ и отпускане средства за оборудване автомобилите с пейки, шпригли, и бризенти.

4. За повишаване подготовката на разискните кучета школата при Гранични войски да се преустрои в школа на Министерството на Вътрешните работи.

5. Да се обезпечат средства за снабдяването на УВВ с карти за цялата страна.

НАЧАЛНИК ВЪТРЕШНИ ВОЙСКИ
ГЕНЕРАЛ-МАЙОР:

/Гилин/

Впечатано в 14 екз.

№ 1-12 Пом. М-ра МВР

№ 13, 14 УВВ

Изпълнител:

Написала Цанкова